

Mødet den 4. Oktober 1906.

Fraværende var: Filtenborg og Rahr.

Til Efterretning forelaa følgende Sager:

1. (J. Nr. 204—1906). Skrivelse af 26. Septbr. d. A. fra Skoledirektionen med Underretning om, at Overlærer P. E. Th. Meyer efter Ansøgning er afskediget med Pension fra 1. November d. A. at regne. Pensionen er af Ministeriet beregnet til 2400 Kr. aarlig.

Efter Forslag af Müller vedtoges det at anmode Ministeriet om, at de indkomne Ansøgninger om det ledige Embede maa blive tilstillet Byraadet, for at dette kan faa Lejlighed til at udtale sig om dem.

2. (J. Nr. 293—1906). Fortegnelse over **Overligningskommissionens Nedsættelser** for 1906—07.
3. (J. Nr. 253—1906). Udskrift af Forhandlingsprotokollen for Besigtigelses- og Expropriationskommissionen vedrørende Arealerhvervelserne for Statsbanerne i Aarhus **Mølleeng**, saalydende:

*Aar 1906, den 12te September, Formiddag Kl. 9½, samledes den i Henhold til Forordningen af 5te Marts 1845 nedsatte Besigtigelses- og Expropriationskommission ved Mølleengen i Aarhus for at foretage Besigtigelse af de Arealer, der i Henhold til Tillægsbevillingsloven for 1905—06 vil være at erhverve for Statsbanerne i bemeldte Mølleeng.

Tilstede var den kgl. Kommissarius Geheime-
etatsraad Nørgaard, de af Ministeriet for
offentlige Arbejder udnævnte Medlemmer, Oberst
Nøkkentved og Godsforvalter Berthelsen,
samt de af Aarhus Amtsraad valgte Medlem-
mer, Godsejer Pontoppidan og Gaardejer N.
Møller.

Endvidere var mødt i den ledende Land-
inspektørs Forfald Landinspektør Jensen, for
Statsbanerne Generaldirektør Amt, Banedirek-
tør Juul og Banebestyrer Schlichtkrull og for
Aarhus Kommune Grosserer Filtenborg og
Bankdirektør Nørgaard; de for Aarhus By-
raad Delegerede, Borgmester Drechsel og For-
retningsfører Jakob Jensen, tiltraadte Kom-
missionen.

Protokollen førtes af Kommissionens Sekre-
tær, Fuldmægtig Lerche.

Kommissarius fremlagde det af Ministeriet
til Forelæggelse for Besigtigelseskommissionen
foreløbig approberede Projekt, hvorefter Bane-
direktør Juul nærmere forklarede samme for
Kommissionen.

Under Hensyn til de Opfyldningsarbejder
og Vejanlæg, der i den seneste Tid er foretagne
paa den Enkefru Weis' Arvinger tilhørende
Ejendom Matr.-Nr. 2126 f af Aarhus Købstads
Grunde, hvorved Erhvervelsen skønnes at ville
medføre særdeles betydelige Udgifter, henstillede
han til Kommissionen, at der i den foreliggende
Plan foretages den Forandring, at hele Matr.-
Nr. 803 af Aarhus Købstads Grunde fra Mar-
selisborg exproprieres, hvorved vil kunne opnaas,
at Expropriationen af Matr.-Nr. 2126 f kan op-
gives.

Paa Foranledning oplyste han endvidere, at Statsbanerne ved Erhvervelse af det i Dag foreslaaede Areal, uanset at dette bliver noget (ca. 2 Tdr. Land) mindre, vil være i Stand til at opnaa Sporanlæg m. v. i samme Udstrækning som efter den oprindelige Plan.

Kommissionen kunde slutte sig til Banedirektørens Forslag og vedtog at indstille samme til Ministeriets Approbation.

Aarhus Kommune erholder Færdselsret til det samme tilhørende Matr.-Nr. 1 t ibd. paa et 20 Alen bredt Areal over Matr.-Nr. 803 langs Matr.-Nr. 2126's søndre Grænse, paa hvilket Areal Kommunen er berettiget til at anlægge en Vej. Saafremt en saadan skulde blive anlagt, vil Statsbanerne have Ret til Medafbenyttelse af samme efter de almindelige Regler for private Fællesveje.

Bankdirektør Nørgaard bemærkede, at Byens Repræsentanter maatte forbeholde Kommunens Ret til at afvande Matr.-Nr. 1 t gennem en Kloak over Statsbanernes Terrain, saaledes som forudsat i Overerenskomsten af 16. Juli 1900.

Hermed sluttede Forretningen, efterat Protokollen var underskrevet.

Nørgaard.

Nøkkentved. Berthelsen.

A. Pontoppidan. N. L. Møller.

S. Jensen. Ambt. Juul. Drechsel.

Jakob Jensen. Fr. Nørgaard.

Chr. Filtenborg.

Lerche.

Udskriftens Rigtighed bekræftes.

C. Lerche.

4. (J. Nr. 282—1906). Efter Indstilling fra Havneudvalget vedtoges det hos Ministeriet for offentlige Arbejder at søge Approbation paa, at Føreren og Maskinmesteren paa den ny Bugser- og Isbryderdamper optages blandt Havnens pensionsberettigede Funktionærer efter de for disse gældende Regler, og at der derfor i Reglementet for Forvaltningen af Aarhus Havn af 28. December 1899 § 3, næstsidste Stykke, efter en »Fører og en Maskinmester paa Muddermaskinen« indsættes »en Fører og en Maskinmester paa Bugserbaaden«.
5. (J. Nr. 276—1906). Fra Skolekommissionen forelaa Forslag til Ferieplan for **Kommuneskolerne** saalydende:

»Skolekommissionen har med 7 Stemmer mod 1 — 1 stemte ikke og 3 var fraværende — vedtaget at indstille følgende Ferieplan til Byraadets Godkendelse, idet dog bemærkes, at det vil være nødvendigt paa Nedsættelsen af Aarets Skoledage fra 246 til 244 at søge Ministeriets Approbation, som dog formentlig let vil opnaas:

Foreslaas:			Nuværende Plan.	
Søndage	52	Dage	52	Dage
Juleferie	10	—	12	—
Paaskeferie	5	—	6	—
Pintseferie	4	—	5	—
Fastelavns Mandag ..	1	—	1	—
Store Bededag	1	—	1	—
Eftermiddagen før ...	»	—	» ^{1/2}	—
Christi Himmelfartsdag	1	—	1	—
St. Hansdag	»	—	1	—
Sommerferie	30	—	27	—
Flyttedage	2	—	2	—
Kongens Fødselsdag .	1	—	1	—
Grundlovsdag	1	—	1	—
Maanedstferier	»	—	4	—
Rengøringsferier	13	—	»	—

Ialt... 121 Dage 114^{1/2} Dage»

I Overensstemmelse med Skoleudvalgets Indstilling tiltraadtes det foreliggende Forslag.

6. (J. Nr. 257—1906). Fra Indenrigsministeriet var til Erklæring modtaget en fra Vand- og Gas-mestrene i Aarhus fremsendt Besværing over, at Lægningen af **Ledningen til det ny Vandtaarn** er overdraget til en ikke autoriseret Vandmester.

Efter Indstilling fra Vandværksudvalget vedtoges det at svare i Overensstemmelse med den fra Stadsingeniøren indhentedes Erklæring, der var saalydende:

»Vedlagt følger Instruxen for Vandmestre af 21. August 1902.

Af Instruxens Paragraf 1 vil det ses, at den Vandmestrene af Byraadet givne Ret og Tilladelse kun gælder:

»Tilladelse til at indlægge Vandledninger i private Ejendomme samt udføre Forandringer og Vedligeholdelsesarbejder ved de indlagte Ledninger med Tilbehør«.

Arbejderne i Bygninger og paa privat Grund frembyde nemlig tit Vanskeligheder og kunne kun udføres betryggende af Æertil uddannede Folk, og Kommunen kontrollerer først Arbejdet, efter at det er udført. Af disse Grunde giver Kommunen kun Vandmestre Tilladelse til at udføre Arbejder paa privat Grund.

Det i Vandmestrenes Andragende nævnte Arbejde er en 9 " Vandledning uden Forgreninger og uden nogen Vanskeligheder, som kræver særlig uddannede Folk. Ledningen ligger udelukkende i offentlige Veje, og den udbudte Ledning ligger ikke i nogen Bygning. Arbejdet kontrolleres af Kommunen under Udførelsen.

Et saadant Arbejde er ikke ifølge Instruxen forbeholdt Vandmestrene, hvorfor Kommunen

har frie Hænder til at lade Arbejdet udbyde ved offentlig Licitation og overdrage det til den lavestbydende uden Hensyn til, om han er Vandmester eller ikke, saaledes som sket er i det her foreliggende Tilfælde.

7. (J. Nr. 316—1906). Fra samtlige privat praktiserende **Jordemødre** i Aarhus var indkommet Andragende om, at der maatte blive truffet den Ordning, at de Barselpatienter, for hvilke Kommunen betaler, selv maatte vælge, hvilken Jordemoder de ønskede at henvende sig til, og at Honoraret fastsattes ens for alle Jordemødre.

Fra Udvalget for Fattigvæsenet var indhentet saalydende Erklæring:

»I Anledning af foranstaaende, og idet man tillige vedlægger den ommeldte tidligere Henvendelse, skal Udvalget henvise til, hvad der tidligere er passeret, særligt Udvalgets Skrivelse til Byraadet af 28. Oktober 1902 og det af Byraadet derefter vedtagne. Det vil blandt andet heraf ses, at de praktiserende Jordemødre i sin Tid have erklæret, at de ikke ønskede Betjeningen af de Patienter, for hvilke Kommunen betalte Fødselshouorar, og at Byraadet har vedtaget, at der fortrinsvis vil være at give Henvisning til Distriktsjordemødrene.

Løvrigt skal Udvalget ikke have noget imod ogsaa at benytte de af de praktiserende Jordemødre, der maatte erklære sig villige til at betjene de ommeldte Patienter paa samme Vilkaar som Distriktsjordemødrene, men maatte de paagældende Jordemødre i saa Tilfælde hver især afgive Erklæring derom til Udvalget.

Magnus Nielsen erindrede om, at der tidligere fra Jordemødrene var rettet Henvendelse til Raadet om Behandlingen af Barselpatienter, for

hvilke det offentlige betalte*). Da man for at indgaa paa at forhøje deres Honorar forlangte, at de skulde forpligte sig til at tilse Patienterne de 4 første Dage efter Fødselen — et Krav der fremsattes for saavidt muligt at sikre sig, at der ydedes de vedkommende et forsvarligt Tilsyn — erklærede de imidlertid, at de ikke ønskede at behandle de her omtalte Patienter. Hvis de nu vilde betjene Patienterne paa samme Vilkaar som Distriktsjordemødrene, havde Udvalget intet imod at imødekomme det ansøgte.

L o t t r u p skulde henstille, at man indhentede Stadslægens Erklæring i Sagen. Det var jo nemlig saaledes, at det fra lægevidenskabelig Side var blevet hævdet, at det af hygiejniske Grunde var ønskeligt, at Jordemødrenes Assistance kun paakaldtes ved selve Fødslens, idet deres gentagne Besøg medførte en Fare for Udbredelse af Barsel-feberen.

H a r a l d J e n s e n fremhævede, at naar Udvalget sidste Gang forlangte, at Jordemødrene skulde forpligte sig til at besøge deres Patienter et vist Antal Gange efter Fødslen, var Grunden hertil den, at man ønskede at sikre sig, at de her omhandlede ubemidlede Kvinder blev tilset og passet i hvert Tilfælde de nærmeste Dage efter Fødslen. I de ommeldte ubemidlede Hjem, hvor ingen anden Hjælp kunde skaffes, var dette Tilsyn i høj Grad nødvendigt. Udvalget indtog den samme Stilling som tidligere og forlangte, at de privat praktiserende Jordemødre skulde betjene de omtalte Patienter paa samme Vilkaar som Distriktsjordemødrene.

J a k o b J e n s e n forekom det, at man burde slutte sig til Udvalgets Indstilling.

*) Se Byr. Forh. 1902 pag 259 og 1905—06 A pag 92.

Magnus Nielsen havde for sit Vedkommende intet imod, at Sagen henvistes til Erklæring af vedkommende Læger. Han kunde imidlertid ikke vel tænke sig, at det ikke i hygiejnisk Henseende var bedre, at de paagældende Kvinder de første Dage efter Fødslen blev tilset af Jordemødrene, end at de skulde hjælpes af den første den bedste, der ellers kunde skaffes til Veje.

Nørgaard var enig med Udvalget i, at man saavidt muligt burde drage Omsorg for, at de mindre bemidlede Patienter blev behandlet paa en betryggende Maade. Som nævnt, kunde der jo imidlertid være nogen Tvivl om, hvad der i hygiejnisk Henseende var det rigtigste i den ommeldte Retning. Forsaavidt der dog ikke var Tale om at kræve andet af Andragerne end af Distriktsjordemødrene, der dog næppe havde Pligt til at besøge deres Patienter mere end 2 a 3 Gange efter Fødslen, var der ikke nogen Grund til at afæske Lægerne Erklæring, og han kunde i det Tilfælde tiltræde Udvalgets Forslag.

Udvalget bemyndigedes til at ordne de paagældende Forhold, overensstemmende med den af Udvalget afgivne Erklæring.

8. (J. Nr. 222—1906). Fra Sagfører Glasius var modtaget Forespørgsel om, hvorvidt Byraadet vil paatage sig Styrelsen af et **Legat**, der i Henhold til et af Frk. Kirstine Abelone Secher oprettet Testamente paatænkes oprettet med en Kapital af ca. 2,900 Kr. til Fordel for Lupuspatienter eller deres Familie.

Legatudvalget indstillede, at Byraadet erklære sig villig til at overtage Styrelsen af det paa-tænkte Legat dog med Forbehold om, at Renterne i de 3 første Aar opspares saaledes, at der i disse

3 Aar ikke sker nogen Uddeling af Legatet, og at Legatbestyrelsen ifølge Fundatsen faar Bemyndigelse til derefter at anvende Legatet til Lupuspatienters Helbredelse eller til Understøttelse af Familjer, hvis Forsørgere ere under Behandling for Lupus; for det Tilfælde, at der ingen Anvendelse skulde være for Legatet i disse Øjemed, foreslaas i Fundatsen optaget en Bestemmelse om, at Legatet kan anvendes til Understøttelse af Syge paa Kommunehospitalet efter Legatbestyrelsens Skøn.

Jakob Jensen vilde anse det for heldigst, at Legatets Midler anvendtes udelukkende til Støtte af Lupuspatienternes Familie, da Forholdet jo var dette, at det offentlige skulde tage sig af saadanne Patienter. Iøvrigt saa han helst, at man i dette Tilfælde som i alle Tilfælde, hvor der var Tale om, at Byraadet skulde have med Legater at gøre, svarede, at man kun vilde indgaa herpaa, naar Styrelsen af vedkommende Legat fuldt ud overdroges Byraadet.

Formanden skulde overfor den foregaaende Taler betone, at det praktisk taget jo vilde blive de vedkommendes Familjer, der kom til at nyde godt af Legatet. Testatrix havde imidlertid udtrykkelig ønsket, at Legatet skulde oprettes til Fordel for Lupuspatienter, og dette Ønske kunde man næppe se bort fra.

Nørgaard vilde vare mod, at man offentlig udtalte, at man i al Almindelighed ikke vilde have med Legater at gøre, naar de ikke fuldstændig undergaves Raadets Disposition. En saadan Udtalelse kunde let medvirke til at afholde Folk fra at oprette Legater, der ellers vilde være kommet Kommunens Beboere til Gode.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

9. (J. Nr. 14⁶—1906). Efter Meddelelse fra Markudvalget var Kreaturhandler Hasle ved den den 1. ds. afholdte Auktion over **Græsningsretten paa Artilleriets Exerцерplads** blevet højstbydende med 660 Kr. aarlig Afgift.

Det gjorte Bud approberedes.

10. De fra Kæmnerkontoret modtagne Fortegnelser over forskellige Overskridelser i Regnskabet for 1905—06 fremlagdes til Eftersyn.

